

Projekt Učenje za participativno demokracijo
**Objava rezultatov glasovanja v participativnem proračunu
na Srednji šoli Veni Pilon Ajdovščina šolskem letu 2023/2024**

PARTICIPATIVNI PRORAČUN V ŠOLI je demokratično orodje oziroma participativni proces, ki omogoča dijakinjam in dijakom, da neposredno sodelujejo pri odločanju, za katere namene in kako porabiti del finančnih sredstev, s katerimi šola razpolaga. To storijo tako, da najprej podajo predloge izboljšav, nato pa z glasovanjem družno odločijo, katere izmed predlaganih vsebin bo šola tudi uresničila. Šola je s strani dijakov sprejeto odločitev dolžna upoštevati in jo uresničiti.

Kako je proces tekel na naši šoli?

Šola se je odzvala vabilu Društva organizacija za participativno družbo in partnerjev ter se vključila v projekt Učenje za participativno demokracijo. Ob preskoku januarja v februar so moderatorke in moderatorji iz Maribora obiskali vse oddelke tretjega letnika in z vsakim razredom izvedli triurne delavnice pri predmetu Aktivno državljanstvo, ki ga imate »tretji« na urniku. Sprva je pogovor tekel o demokracijah: o zgodovinsko gledanih pojavnih oblikah vladavine ljudstva in o različicah, ki v današnjem času opredeljujejo organiziranost in delovanje posameznih družb. Ugotavljali so, kdo odloča in za koga, ali je sodelovanje ljudi za dobrobit družbe mogoče in ali je zaželeno. Je soodločanje v družbi možno? Kakšni mehanizmi sodelovanja ljudi pri oblikovanju in sprejemanju odločitev so na voljo?

Participativni proračun je en izmed teh mehanizmov. Ljudem omogoča, da so neposredno vključeni v odločanje o skupnih financah. Sicer se participativni proračun najpogosteje uporablja v lokalni skupnosti, prav naša občina pa je tista slovenska občina, ki najdlje na tak način sodeluje s svojimi občani, jih vključuje v delovanje in odločanje. Zaradi rednega ponavljanja postopka to počne tudi najuspešneje.

Zato lahko uvedbo participativnega proračuna na naši šoli razumemo tudi kot naravno nadaljevanje vključevanja posameznikov v skupnostne aktivnosti. Če se lahko demokracije učimo že zdaj in se lahko v njej tudi že sedaj preizkusimo, je to dobra popotnica za naprej.

Od teorije k praksi

Ampak vrnimo se k delavnicam: po pogovorih je sledil čas za akcijo. Dijaki tretjih letnikov so se spoznali s postopkom participativnega proračuna in njihova naloga je bila, da raziščejo šolo in ugotovijo, kje so možnosti za izboljšave. Ugotavljali so, kaj morda ni v redu, kaj v prostoru manjka, kaj manjka v vsebinah - kaj bi dodali, odvzeli, spremenili, da bi izboljšali šolo kot prostor bivanja, dela in druženja, ki bi kar najbolje odgovarjal potrebam vseh nas, ki tukaj preživimo precejšen del dneva. Te razmisleke so oblikovali v predloge projektov, ki naj se skozi participativni proračun tudi uresničijo.

Posredovanih je bilo 35 predlogov, ki jih je nato pregledala komisija. **Komisijo je sestavljal ravnatelj, predstavnik dijaške skupnosti Nejc Franko, predstavnika učiteljev Pavlina Margon in Matjaž Prezelj ter predstavnika Društva organizacija za participativno družbo Maja Šušteršič in Matevž Hrzenjak.** Naloga komisije je bila pripraviti seznam predlogov za glasovanje. Več predlogov se je nanašalo na isto stvar ali pa je naslavljalo isti problem in take predloge je komisija združila. Tako je bilo npr. več manjših predlogov izboljšav na šolskih straniščih združenih v enega celovitega. Nekaj predlogov ni bilo uresničljivih, saj niso bili skladni s predpisi in pravili šole, nekaj jih je bilo predragih. Šola se je namreč odločila, da lahko dijaki razpolagajo s 3000 evri šolskega proračuna, vendar posamezen predlog ne sme presegati 1500 evrov sredstev. Na seznam za glasovanje je komisija na koncu umestila 9 predlogov.

Predlogi so na kupu, vsi dijaki pa odločijo, katere predlagane izboljšave naj se uresničijo

Kateri izmed podanih predlogov se na koncu res uresničijo, so dijaki v nadaljevanju odločili z glasovanjem, ki je potekalo konec aprila, ko so se dijaki programa Predšolska vzgoja vrnili s prakse. Glasovanje je potekalo elektronsko, dijaki pa so imeli teden dni časa, da predloge pogledajo in se odločijo, kateri trije predlogi so jih prepričali in bi želeli, da se uresničijo. Posamezniki ste lahko podelili svoj glas trem predlogom, s tem, da ste najboljšemu dali 3 točke, drugemu najboljšemu dve in tretjemu eno točko. Glasovanje se je udeležilo 239 dijakinj in dijakov. Tako vas je 45 % dijakinj in dijakov naše šole odločilo, da za 3000 evrov izvedemo naslednje predloge (ti so v tabeli zapisani krepko):

Predlog	Število prejetih glasov	Ocenjena vrednost izvedbe
Ureditev WC-jev (prilagoditev pip za natakanje vode v steklenice, ureditev ogledal, popravilo kotličkov in ključavnic).	386	500,00 €
Popravilo zunanjih tribun	248	1.500,00 €
Dostopni tamponi in vložki na straniščih	222	250,00 €
Ureditev novih kotičkov za druženje	183	1.500,00 €
Peka palačink ter priprava čaja med odmorom	116	250,00 €
Menjava moških in ženskih garderob	98	0,00 €
Sprememba poslikav na stenah proti telovadnici	87	500,00 €
Novi loparji za namizni tenis	43	250,00 €
Nabava nove opreme v rastlinjaku	37	250,00 €

Zakaj se nekatere predloge na seznamu preskoči? Naj pojasnimo: Prvi trije predlogi na seznamu so skupaj ocenjeni na 2.250 evrov. Ker je za uresničenje izglasovanih predlogov na voljo 3000 evrov, naslednjega na lestvici ne bomo mogli uresničiti, saj nimamo več na voljo dovolj sredstev (od 3000 je ostalo še 750 evrov). Lahko pa uresničimo naslednjega po vrsti – Peka palačink ter priprava čaja med odmorom. Glede prenove in menjave garderob je dijaška skupnost izglasovala menjavo brez prenove, kar pa nima finančnih posledic, prenova pa je bila tudi previsoko ocenjena, zato se zadnjih 500 evrov nameni novim poslikavam na stenah proti telovadnici. Tako smo na razdelili 3000 evrov med tiste izboljšave, ki so po vašem mnenju prioritete.

Tako, zdaj pa zavijajmo rokave, dijaška skupnost!!! 😊

Za vodstvo šole in vse ostale, ki so po navadi vpleteni v procese sanacij, popravil, nakupa opreme in podobne zadeve, ki omogočajo nemoteno življenje naše šole, bo zelo aktivno v zadnji fazi izvedbe participativnega proračuna – uresničenje izglasovanih predlogov. Kar je izglasovano, bomo uresničili do konca koledarskega leta.

Prav je, da se pridružite in jim pri izvedbi pomagate. Na tak način odgovorno zaključite demokratični proces in zagotovite, da bo ideja uresničena kot je bila zamišljena. Kako lahko sodelujete? Najprej načrt - potrebno je za vsako izmed vsebin do konca osmisлити, kako bo uresničena. Tukaj najbolj pomagate predlagatelji. Nato pa še izvedba. Dobrodošli vsi, ki vas je vsebina tega ali onega predloga nagovorila do te mere, da si želite pri uresnitvi ideje sodelovati – z rokami, z idejami, z znanjem.

Skupaj za skupno!

*Projekt Učenje za participativno demokracijo, v okviru katerega so bile na Srednji šoli Veno Pilon Ajdovščina tudi izvedene delavnice in proces participativnega proračuna, je financiran iz sredstev programa Active Citizens Fund v Sloveniji.